

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indált Bétsből, Kedden Oktober 25-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

Hogy a' sok szerentséleneknek az or-
szágból való kivándorlását valamennyire
gátolni lehessen, a' kivándorlottaknak jó-
szágaik és egyéb vagyonaik elvételtek, 's
némellyekéi már küzönséges kótyavegye
által eladattattak.

Azoknak, a' kik az előbbeni Ország-
lósziek alatt úgy nevezett nemzeti jószágok-
kat vásároltak volt, és azokat most a' Kla-
stromoknak vagy akár mi egyéb régi tulaj-
donosaiknak vissza adol kéntelenítettnek,
kemény hirdetés által meg van parantsóltat-
va, hogy kárjoknak soha semmi visszafor-
dittatásához just ne tartsanak.

Az úgy nevezett Gerillásoknak,
a' múlt hadakozás alatt magokat megkülöm-
böztetve viselt szabad seregeknek, annyi-
val nehezebben esik az a' keménység, mel-
lyel most véllék bánnak, hogy ők inkább
köszönetet és megjutalmaztatást vártak az
Országlósziéktől, és nem üldöztetést. Ez
az oka, hogy ezek a' katona élethez szo-
kott tsopartok, sok helyeken nem engedel-
meskednek a' rendeléseknek, 's némely-
kor egyéb tilalmas lépésekre és erőszakte-
lekre is kibótsátkoznak.

A' l'ava nevű Spanyol Generálist is,
a' kit Hertzeg Wellington a' több Spa-
nyol Generálisok felett betsült és ügymeg-
különböztetett, hogy őtet a' maga Adju-

tánsává nevezte volt, a' több szzrentséle-
nek között az a' sors érte most, hogy már
ő is a' Nyomozó Szék' fogságába esett.

Sir Dyer Tamás, egy Anglus
tiszt, ki a' Spanyolok között váltolt vala
szolgálatot, még a' múlt Jul. 24-dik nap-
ján a' Spanyol országí Hadi Ministerhez
irt, arra kérvén őtet, hogy az ő nevé-
t húzza-ki a' Spanyol Generálisoknak neveik
közzül, mert ő telyeséggel nem veheti ar-
ra magát, hogy olyan Országlósziéknak
szolgálatjában legyen, 's attól valamely
titulust viseljen, a' melly egy egész nem-
zetet megfoszt attól a' justol, hogy ma-
gának Képviselőket tartsasson, mi-
nekutánna ez a' nemzet illy sok és illy
hérosi iparkodásokat tett azért, hogy a'
Monarchiát 's annak függetlenségét
megtarthassa, — Látván ez az Anglus
tiszt, hogy semmi változt nem kap leve-
lére a' Spanyol Ministertől, küzönségesse-
tette azt az Anglus újságokban.

A' Párisi levelek szerént képpen ir-
tak Vittoriából Sep. 30-dik napján:
— „Az embereknek fogdosztatása szakadat-
lanúl foly Madrídban; a' Szabad-kö-
mivesek ellen heves irások adattatnak-
ki: de egyéberánt úgy látszik, hogy mind
ezekkel az eszközökkel semmi politikai vé-
lekedést tárgyozó ezézés nintsen, mit-
hogy néhány esztendőktől fogva min-
fény részre hajló emberek közzül, a' Cortesek.

baráttjai között éppen úgy mint a' Franciaikkal tartók között találattak a' Szabad kőművesek között, kivált a' tenger mellett lévő városokban,

Abban a' tekintetben, hogy az Anglus újságokat Spanyol Országból kitiltotta az Országlószék, úgy látszik, hogy magára nézve nem rosszul tselekedett, minthogy ezek az újságok kivált már most semmi határt nem esmérnek a' Spanyol országlószéknek motskolásába. Azonközben a' nagy tilalmazás mellett is tsakugyan tsúsznak-bé némelykor, kivált a' tengerhez közelébb lévő Spanyol vidékekre, Angliai újságok.

A' Londoni Kurirban ilyen kifejezések fordulnak elő Spanyol országra nézve: —

„A' nemzetek' háládatlansága régtől fogva példabeszédbe jött. A' Madridból Sep. 20-dik napján indúlt levelek szezént Ferdinandus Király egy végzést adott-ki, mely által a' Corteseknek azon rendelkezéseiket, mellyek a' mi kereskedésünkre nézve kedvezők voltak, eltörölte, 's a' mi gyapottból való árúportékáinknak Spanyol országba való behihetéseket megtiltotta. Sőt még ennél is tovább ment keménységében; a' Spanyol kereskedők a' már magazinumaikban lévő Anglus árúportékákat is szorosan feladni kényszerítettnek, és ha azokat négy hónapok alatt a' Philippinai Spanyol kereskedő társaságnak el nem adhatták, azután arra, hogy azokat idegen országokra kiviessék, tsak egy hónap engedtetik. Ez a' tselekedet valamint a' mi kereskedésüknek javát, úgy más felől az erkölcsi principiumokat is megsérti, minthogy legszembetűnőbb háládatlanságot bizonyít a' mi Spanyol országnak tett szolgálataikért. Ha ezen országnak gyapott-fabrikái volnának, nem gyaláznak az ő Országlószéknek ezen lépését, mivelhogy minden Országlószéknek kötelessége a' hazabéli fabrikákat előmenetelésíteni: de Spanyol or-

szágnak általjában nintsén semmi gyapott-fabrikája. Mi azt gondoljuk, hogy ezen tselekedete által arra fogja indítani a' Spanyol országlószék a' mienket, hogy az, az utolsó kis pénzig vissza kívánja azt a' költséget, a' mellyet az utóbbi háboruban Spanyol országért tett, 's kívánságának megnyerésére minden hatalmában lévő eszközöket elő fog venni, 's a' többi. — Egy szóval, hogy minden bosszúságos kifejezéseket, mellyekkel az Anglus levelek a' Spanyol Országlószéket illetik, 's a' mellyekkel most minden nap' tele vannak, elő ne hordjunk, tsak azt jegyezzük-meg, hogy többire minnyájak ilyen megjegyzésen végzik szavaikat: — „A' Spanyol Országlószéknek ezen magaviselete nem felel-meg annak a' nagy lelkűégnek, mellyet az Anglus nemzet ő hozzá az utóbbi hadakozásban Prautzia ország ellen megbizonyított.“

Az Anglusoknak annyival is nehezebben esik ez az ő kereskedéseken esett tsapás, hogy ők a' helyett, hogy e'félet tsak álmokba is láttak volna, inkább azzal a' reménységgel ketsegették magokat, hogy még a' Spanyol Amerikai tartományokba is bé fognak az ő pamut árúportékáik bortsáttatni. — Némelly hírek szeréut az indította a' Spanyol Országlószéket arra, hogy az Anglus kereskedése ezt a' kemény tsapást ejtse, hogy a' Madridba lévő Anglus Követ Wellesley, bizonyos summat, mellyet a' Madridi Udvar a' maga mostani pénztelen állapottyában Angliától költsön venni akart, megtagadta tőle. — De ezt a' hírt nem hiszik mások.

Nagy Britannia.

Londonban és a' Tamesisen lévő kereskedő hajókon nagyon szedette össze az Országlószék a' hajós legényeket Október 3 dik és 6-dik napjain. Ugy beszéltek közönségesen, hogy azért történt volna a' hajós legényeknek illy nagy számmal való összehoztatása, hogy az Amerikai égygyesült Státusok' prédáló hajói,

mellyek az Irlandiai sőt Angliai partok mellett is igen sok károkat okoztak az Anglus kereskedőknek, elkergettesenek ezen vizekről. A' mi a' szárazon tartató fegyveres népet illeti, ezeket egy időtől fogva jóval kevesebb számba szállította az Országoslék. Ezen napokban is 26 Batalion úgy nevezett milítzia (nemzeti sereg) osztatott széllyel.

A' Nagy Britanniai birodalom, minden birtokaival egygyütt vétettétvén, népének számára nézve most a' leghatalmassabb birodalom Európában. Még azután is, mi nekutánna ő, a' Párisi békeségkötésnek ereje szerint másfél millió lelkeket visz, szá ad Peantzia országnak 's Hollandiának, még 56 és 57 milliók között jár lakosainak száma. Csak hogy azt is szükség megjegyezni, hogy ezen sokaságnak nagyobb része nem Európában, hanem nagyobbára Napkeleti Indiában találtatik. Csak valami 12 és 13 milliók között jár azoknak a' száma, a' kik az Európai Anglus Státusokban laknak. E' szerint 43 vagy 44 millióra telik azoknak a' száma, a' kik a' világnak más részeiben laknak.

Calquhoun nevű író 106 millió font Sterlingekekre (valami 1166 ezüst forintra) betsűli azokat a' szigeteket 's egyéb tartományokat, mellyeket az Anglusok az 1792-dik esztendőől fogva másoktól elvettek: a' Párisi békeségkötés ereje szerint pedig vissza adtak 87 millió font Sterlinget (valami 975 millió ezüst forintot) ért.

Ennek a' föld' golyobissán minden felé kiterjedve lévő roppant birodalomnak öszszetsatló erejét a' sok hajók teszik.

Van most az Anglus Országosséknak a' tengereken minden felé elszéledvő, vagy valóságos munkában, 754 hajója, a' mellyek között 160 Linea és 155 Frégát hajók találtatnak; a' többek külömbkülömb nevű; i. i. Sloop, Brigg, Brigantine 's egyéb apróbb hadi hajók. Vannak még ezeken kívül 201 olyan hadi hajói, a' mel-

lyeket felvitörlázní 's a' tengernek ereszteni lehet minden nap: de éppen most, nintsenek munkában. Az építő műhelyen is van 89 hajója.

Londonnak van most 60 külömbkülömbféle nevű Ujsága', mellyeknek száma, a' mellett, hogy a' békeséget tartónak reméleni lehet is, nem hogy kevesedne, hanem inkább nevededik. Az idén is két újak támadtak, mellyeknek neveik The Champion és The William Pitt. Találnak ezek irnivalót a' békesben is, és jó kútfók ezek más országbelieknek is.

Orosz Birodalom.

Petersburg, Sept. 27. dik napján: — „Sándor ő Császári Felsége a' maga Betsbe való útnakindulását megelőzőt napon, egy valóságos Orszaglói nagy lelküségét nyilatkoztató végzést hirdettetett ki, melly sümámásan a' következő tükke-lyekben fejeztetik ki. — 1) A' Kristus' születése' napján, azon jó teteményeknek emlékezetekre, mellyeket az isteni gondviselés a' mi Státusainknak megszabáditása által erántunk mutatott, innepet keli tartani. — 2) Azok a' papi személyek, kik a' magok buzgó imádságaik által az égnek áldásait a' mi fegyvereinkre terítették, és a' magok példaadása által a' nemzetben az egygyességet és áthatatosságot fenntartották, egy emlékeztető pénzt viselnek, mellyre az 1812-dik esztendő leszen feljegyeztetve. — 3) A' mi meggyőzhetetlen seregeink' hősői tselekedeteiknek emlékeztetül, egy különös emlékeztető pénzel tiszteltetnek meg, melyre az az esztendő és nap leszen feljegyeztetve, a' mellyen ők Párisba bémentek. — 4) A' nemesség, a' thrónusnak ez a' lüses és erős támasza, a' szent Vladimir' rendjének pántlikáján az 1812-esztendői pénzhez hasonló broutzból való, emlékeztető pénzt' fog hordozni, melly a' familiáknak atyáikra 's idősebb tagjaikra száll le, 's ezeknek halálokkal a' familiák' gondviselése alá

adattatik. — 5) Ő Felsége kinyitlatkoztatja a' kereskedők eránt a' maga háláadatoságát a' közönséges hajlandóságban és üldozat-tételekben való részesüléseikért; 's azok ezen kereskedők között, a' kik megkülönböztetett szóvalatokat tettek, ugyan azon emlékeztető pénzt a' Szent Anna Rendjének pántlikáján hordozzák. 6) Mint-hogy a' mi armádának egészen tellyes számmal vannak, nem csak, hanem kétszerre is vannak olly számosak, mint ezen táborozás' kezdetében voltak, erre nézve a' mi várósi és falusi lakosaink, a' kik ezen hadakozásban hűségeknek 's iparkodásoknak bizonyosságát mutatták, nemcsak a' jelen való esztendőben, hanem mint remélnjük még a' jövőben és tovább is legyenek mennek minden új katonaadástól, 's a' többi. —

Ugyan ezen Császári végzésnek egyik hátrább lévő tikkelyében a' nép eránt meghatározottatott külömbkülömb kegyelmességeken kívül, ezek a' nagy kegyelmek fejesztetnek-ki: —

„A' Koronának mind azok az adósai, a' kik 5 esztendőktől fogva adósok, bocsátassanak szabadon. Mind azok a' pénzbeli büntetések, mellyeket valakire az ítélőszékek határoztak, elengedtetnek. Mindenek, a' kik csak valamelly gyilkosságért vagy úton való tólvajságért nem fogattattak - el, bocsátassanak szabadon. —

„Közönséges elfelejtkezés határozatit azokra a' kevesekre nézve is, a' kik félelemből, fenyegettetés miatt, vagy pedig eltsábitatásra nézve, az isten vagy haza eránt árulást tselekedtek. Ehez képest mind azok, a' kik elfogattatva vagy számkivetetésbe küldetve vannak, a' mi Császári egész birodalmunkban bocsátassanak szabadon. Az ő üldöztetések egészen szünnyön-meg.,,

B é t s .

Felséges Urunk tegnap (hettfű) jó reggel elútazott Magyar országra. A' Prussus Király, Wilhelmus Prus-

siai Princztól k's'rtetvén, későbbre ugyan oda útnak indult. Az Orosz Császár is oda vette útját még az'estve Katalinó Császári Nagy Hertzegaszszonyosságával.

A' múlt szerdán (19-dikén) mint a' szövetséges seregek' Lipsiába való bémenetelésnek emlékezeté' napján, fényes ebédet adatott Orosz Császár ő Felsége Gróf Rasumovskynak a' Landstrassén lévő kastelyában, mellyen Felséges Urunkon 's Fő Hertzegainken kívül a' Bétsben lévő idegen Monarkhák és Princzek is jelen voltak, és a' hova az itt lévő Austriai Cs. Királyi és idegen minden Generálisok és Stabális tisztek meghivatattak voltak. Több mint 300 személyekre voltak asztalok felteritette. —

Tsötörtökön estve a' Präteri vadászat után az Orosz Császári Követnél Gróf Stakelbergnél volt bál, a' mellyet megtiszteltek jelenlétekkal az Orosz Császár és Császárné, 's a' Prussus Király ő Felségek, Katalin és Maria Cs. Nagy Hertzegaszszonyokkal, 's Magyar ország Nádor Ispányával 's az itt lévő Prussus Princzekkel egyetemben.

Szombaton estve Vasonykeői Gróf Zicky Státus és Conferentziális Minister ő Excellentiájánál volt bál, mellyet hasonlóképpen megtiszteltek jelenlétekkal, ő Felségek, az Orosz Császár és Orosz Császárné, a' Prussus, Bavarus és Dánus Királyok, a' Bávariai és Württembergi Koronaörökös Princzek, Koustantinus ő Cs. Nagy Hertzegsége, a' Prussus Princzek Wilhelmus és Augustus, Katalin és Maria Orosz Cs. Nagy Hertzegaszszonyok, és minden Fő Hertzegaink.

Vasásnap déltájban az Orosz követtégi Görög templomban volt istentiszteleten az itt lévő egész Orosz Császári Udvar. Ezen a' napon a' Hiller Regementje' Oberstere' formaruháját vette volt fel az Orosz Császár ő Felsége. — Ugyan ezen estve az Udvarnál Kamara-bálban voltak a' Felséges Vendégek, 's egyszersmind közönséges

Re d u t is volt a' szokott helyyen. a' ho-
va mindennek szabad volt bémenni fizeté-
sért.

Ó Cs. K. Felsége Sándor ó Orosz
Császári Felségének, a' maga tulajdon kívá-
nóságára a' Hillér gyalog Regementjét,
Frédrik Wilhelm ó Prussiai K. Fel-
ségének a' Stipsics Huszár Regementjét,
Max József ó Bavariai Királyi Felsége-
nek a' Hohenlohe Dragonyos Rege-
mentjét, a' Würtembergi Koronaörökös
Princznek pedig a' Blankenstein
Huszár Regementjét adta, mint tulajdono-
soknak.

Ó Felsége a' már most Sándor Császár
névét viselő Regementnek második tulajdo-
nosává F. M. Lajtnánt Koller urat ne-
vezte ki, Báró Hiller Fegyvertármester
urat pedig a' Jélachich tulajdonos nél-
kül lévő Regementjével ajándékozta meg,
ezt a' határozást téven egyszersmind, hogy
a' más három megnevezett Regementek-
nek eddig volt tulajdonosaik, Hertzeg
Hohenlohe, Báró Stipsics, és Gróf
Blankenstein urak, egy ideig mint
másot tulajdonosok úgy maradjanak ezen
Regementeknél, a' meddig tudni illik al-
kalmatosság adja magát elő arra, hogy
olyan Regementek adatthatnak nekik,
a' mellyek az ő neveket viseljék.

Orosz Császár ó Felsége tegnap, mi-
nekeltötte még Magyar országra útnak in-
dult volna, tűzzel való gyakorlást tartatott
a' maga Regementjével.

Végezte a' Lombardiai követség'
szószólójától Felséges Urunkhoz intézte-
tt beszédnek: —

„Ha a' Felséged nagy lelkiúsége a' Fel-
séged országlása alá nem tartozó illy sok
idegen népek' javáért is ennyi nemes
iparkódásokat tehetett: mit nem remél-
hetnek attól igazságosan a' Felséged tulaj-
don alattvalói és gyermekei?

„A' Felséged kegyelmessége és ke-
gyessége megelőzte ohajtásunkat, a' mi-

dőn, mint atyai szeretetének bizonyosságát,
reménlünk engedte azt, hogy országunk-
nak Felséges személye' jelenlétével való
megtiszteltetését látni fogjuk. Ez az ör-
vendetes történet legmagassabb pontra fog-
ja emelni a' Felséged hűséges alattvalói-
nak meglegedését, s az ő örvendezések-
nek s felszóval való áldáskívánásoknak
szemlélése, legnyilvánosabban meg
fogja győzni Felségedet a' felől, hogy mi
azon bizonyágtételünk által, mellyel az ők
Felséged' szentséges személye eránt visel-
tető hűséges indulatokat kifejeztük, ki
nem nyilatkoztattuk ezt a' maga teljes va-
lósága szerént.”

Ó Cs. K. Felsége e'képpen felelt:

„Háládatossággal megismerem hoz-
zám való bizodalmatoknak és szeretetek-
nek kinyilatkoztatását. —

„A' ti megáldatott tartományaitok rég-
től fogva virágoztak ez Austriai Ház' or-
szágló páltzája alatt s azok az igazság és
jamborság' principiumai, mellyekkel az
én őseim a' Lombardiai népeket kor-
mányozták, változás nélkül az enyimek
voltak. —

„A' mint Austriának tsendessége és
hatalma, Európában a' politikai rendnek
egygyik fontos részét teszik: így a' ti tsen-
dességték és boldogságték elválhatatlanul
összeköttetve vannak az én több Státusaim-
nak boldogságával. —

„Tudták ezt azok, a' kik minden tár-
sasági rend ellen hadat indítottak vala. —

„Terhes viszontagságok által birodal-
mamtól elszakasztatván, a' közönzéges fel-
fordulásnak egygyik eszközei lettetek va-
la: ditsőséges történetek által ugyan ezen
birodalomnak vissza adattatván, arra a'
szerentsés állapotra tértek vissza, mely-
ben a' ti előlbeni bátorságtok és tsendes-
ségték az Austriai Státusoknak egygyik
gyámol ószlopát megerőssítvén, egyszers-
mind egész Európa' békeségének meg-
fundáltatását elősegellik. —

„Az ezen bekezdésnek tartósságához

való bizakodással egyetemben az a reménység is táplál, hogy magamat egészen népeimnek boldogíttatására fordíthatom. —

„Nem soká meg fogom Olasz országi tartományaimat látogatni, azért, hogy szükségüket és kívánságaikat magam egyenesen és tökéletesen kitanúljam. —

„Mondjátok-meg azoközben hazatökfiainak addig is, hogy erántam különb-különb félé módon megbizonyított hűséges hajlandóságuk által, újabb és megváltozhatatlan just szereztek magoknak az én szeretetemhez.“

Az ő Felségek' Buda felé való útözása úgy intéztetett-el, hogy Felséges Urunk tegnap Átson ebédelvén — későbbi ebédre a' Prussus Király és Prussiai Wilhelm Prinzis ugyan oda érkezzenek. Az Orosz Császár és az Oldenburgi Hertzegasszony pedig, a' kik tegnap késő estve indúltak-el Bérshel, ma fölöstökömrre érkezzenek Átsra.

Az ő Felségek' Budán való mülátása alatt, szolgálatot tesznek ott: az Oklopsia és Jurissich Granadiros Batalionnyaik, a' Bianchy Rementjének két, 's az Orosz Császárénak egy Batalionnyaik, a' Palatínális Huszárok Velitesekkel egyetemben, a' Riesch Dragonyosai, 's a' Rosenberg könnyü lovasai.

Schraut Urnak a' Helvétziában lévő, Austriai Cs. K. Ministernek, Követségi foglatatosságbeli öszszeütöközése történt a' Bernai Országlószékekkel, melyről epeket olvassuk a' közönséges levelekben:—

„Austriai Minister Schraut Ur, a' Bernai Országlószékekkel való bizonyos írásléli érickezései, 's valamely rajtatörtént megbántatásért való elégtételnek megtagadtatása után, Bernát oda hagyta, és Tigurumba ment. A' történetnek bővebb környölállásai még közönségesen nem tudatnak. A' Tigurumban lévő Bernai Követség a' Diéta eleibe terjesztette a' történetet, melly ezt minden itt lévő idegen Követségekkel közölte.

Erre a' történetre, az elő hírek szerint valami Freyburgi előkelő személyeknek a' Bernai Kanton' földjén (a' Freyburgi Kántont a' Bernai Kantonhoz tartozó vidékek veszik körül) lett elfogdostatása adott alkalmatosságot, a' mellyet az Austriai Minister Ur levelezései is illettek. Ezek a' Freyburgi emkerék, a' Tigurumban lévő Orosz és Anglus Követeknek leveleikkel folyatták útjokat Berna felé az Austriai Minister Urhoz, mikor elfogattattak.

A' Diéta voksolás alá botsátotta ezen tárgyat, azt a' kérdést tévén-fel meghatározás végett, hogy mennyiben leszen jó ónéki az Austriai Cs. Kir. Minister és a' Bernai Kanton között előfordúlt egyenetlenségbe magát belé elegyíteni? A' Tigúrumi, Argau, St. Gallen, és Waadti Kantonok' Követei, úgy ítéltek, hogy jó leszen a' Diétának semmit se' tudni ebből a' dologból; de a' 12 több Kantonok' Követeinek vélekedése szerint tsakugyan olyan határozás tétetett, hogy bizsak a' dolognak előre való megvisgálását követségi biztosságra, 's halgassák-meg ennek vélekedését:

Okto. 22-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 252 1/3 forintot Váltó-tzedulában.